

Lekcja biblioteczna dla klas VII – VIII.

Temat: „Zazdroszcę tej co dzisiaj rano mną była”. Analiza postępowania Balladyny.

Witajcie ☺.

W tym tygodniu kontynuujemy temat „Balladyny” J. Słowackiego.

Skupimy się na tytułowej postaci. Postaramy się ją scharakteryzować oraz przeanalizować postępowanie bohaterki. Zastanowimy się, co popchnęło Balladynę do popełniania kolejnych zbrodni.

Lekcja o charakterze powtórzeniowym.

Treść lektury możesz przypomnieć sobie korzystając ze słuchowiska:

<https://www.youtube.com/watch?v=aFB9Ln3wGBY&t=763s>

1. Kim była Balladyna?

Uzupełnij luki w tekście poniżej:

- siostra ..., córka, żona(czyja?)
- podstępna triumfatorka turnieju polegającego na zbieraniu.....
- królowa, która wstydzi się własnego.....
- zabójczyni(kogo? wymień wszystkie ofiary zbrodniarki)
- podstępna uzurpatorka, która przywłaszczyła sobie królewski tron
- niegodziwa córka, która wyparła się własnej.....
- inicjatorka spisku przeciwko własnemu

2. Cechy Balladyny wobec poszczególnych bohaterów. Analiza tekstu dramatu.

O jakich cechach bohaterki świadczą poniższe cytaty? Weź pod uwagę okoliczności, w jakich bohaterka je wypowiada.

a) Balladyna do Kirkora na początku znajomości:

Panie, jeśli w zamku są czeluście,
A z czeluści ogień bucha, a ty każesz
Wskoczyć – to wskoczę. Jeśli na odpuście
Ksiądz nie rozgrzeszy, to wezmę na siebie
Śmiertelne grzechy, którymi się zmażesz.

b) Do Aliny w czasie zbierania malin

Gdybym cię siostró,
zabiła...

Co moje ręce zrobiły? O !....
Za dzbanek malin siostrę? ...Jeśli z bora
Kto tak zapyta? Powiem – ja. - Nie mogę
Skłamać i powiem: ja! – Jak to ja?Wczoraj
Mogłabym przysiąc, że nie...W las...w las! ... w drogę, (...)
Na niebie jest Bóg...zapomnę, że jest, będę żyła,
Jakby nie było Boga.

-
- c) Balladyna do Goplany, gdy Goplana przybiera postać Aliny i mówi jej głosem o tym, że tragiczne wydarzenie w lesie było tylko snem, a ona sama – Alina - żyje.

Bogdajbyś umarła!

To sen...to sen – ha?... rozum już
przywyknął

Do twojej śmierci. Skoro bym otarła

Krew z mojej ręki...byłabym
szczęśliwa.

-
- d) Balladyna – królowa sama do siebie po tajemniczym wyjeździe męża

Odjechał. Po co? Gdzie? – sumienia wężu,

Ty mi powiadasz: „Oto mąż odjechał

Szukać Aliny”...ona w grobie – w grobie?-

Lecz jeśli znajdzie grób? Tak się uśmiechał,

Jakby chciał mówić: „Przywiozę ją tobie,

A zdejmiesz wstążkę, jak przywiozę.”

-
- e) Balladyna w czasie uczyty na zamku w czasie, gdy szlachta chwali się swoim pochodzeniem i herbami

Wuj nielitościwy

wyгнаł mię z państwa, zagrabił dzielnicę,

Przez niego bracia moi królewice

Zamordowani. (...)

Matkę moją, panie, zamurowano (...)

- f) Do swojej matki w czasie uczyty na zamku:

Piekło!
Jak tu wpuszczono tę żebraczkę wściekłą?
Powiedz, jak weszłaś do złotych pokoi?
Ja ciebie nie znam...

- g) Do Kostryna po uczcie planując kolejne zbrodnie:

Dziwnie krew pachnie ode mnie...
Stało się – stało; teraz nadaremnie
Żałować rzeczy. Stało się – przeminie.
Z nas wszystkich kiedyś będą takie trupy.

- h) Sama do siebie w czasie walki pod Gnieznem, gdy spiskuje z kochankiem- Kostrynem przeciwko mężowi – Kirkorowi. W tej scenie Kostryn rusza walczyć z wojskami Kirkora.

Jeżeli zwycięży,
Jak mu nagrodzę? W ziemi całej łonie
Nie znajdę kruszcu na zalanie gardła
Temu Niemcowi. Lecz jeśli przegra?
Jeżeli przegra, to się wszystko skończy
Chwilą okropną. (...)

- i) Po wygranej przez Kostryna bitwie do niego samego podając mu zatruty chleb:

Chodź tu Kostrynie. Winnam ci tak wiele,
Że ci połowa zdobytego miasta,
Połowa kraju i chleba połowa
Słusznie należy ...
Wyjmuje nóż zatruty i rozcina chleb na dwoje

- j) W czasie sądu nad zbrodniarzami, gdy tłum prosi Balladynę o wydanie wyroku w sprawie o jądtrucie. Co Balladyna tu mówi (o sobie samej) ?

Są jednak zbrodniarze
Wyżsi nad wyrok, święci jak ołtarze,
Niedosięgnieni...

Wnioski:

Po analizie powyższych fragmentów zapisz wnioski, jaki był stosunek Balladyny do poszczególnych bohaterów dramatu.

Stosunek do:	Ujawniające się cechy Balladyny
Siostry	
Matki	
Męża	
Kostryna	
Grabca	

Pustelnika	
Siebie samej	

🚩 Czy Balladyna ma cechy dobrego władcy?

Tytułowa bohaterka dramatu Słowackiego wstydzi się swego pochodzenia oraz swojej rodziny. Ma wielkie aspiracje, ambicję i ogromną rządzą władzy, która popycha ją do popełniania kolejnych zbrodni. Zastanówmy się, czy Balladyna nadaje się na władcę.

Z wypowiedzi kanclerza (akt V, sc. IV, wersy 383 - 390) wypisz cechy, jakimi powinien odznaczać się władca.

- W przypadku Balladyny powiedzenie „iść po trupach do celu” nabiera dosłownego wydźwięku. Przenalizujmy zbrodnie bohaterki uzupełniając luki w tabeli.

Popelniona zbrodnia	1. Zabicie własnej siostry - Aliny
Ślad zbrodni i okoliczności jej dokonania	Uśmiercenie Aliny podczas „konkursu malinowego”. Pozostawienie ciała siostry w lesie. Ujawienie się krwawego śladu na czole zbrodniarki. Znamię nie chce zejść z czoła.
Motyw zbrodni (czyli dlaczego Balladyna popelnia zbrodnię)	Balladyna chciała zostać żoną bogatego Kirkora. Nie kochała go, bo jeszcze tej samej nocy, której odbył się konkurs, zdradziła go z Grabcem. Zabicie siostry jest drogą do osiągnięcia celu – dobrego wyjścia za mąż, pozostawienia życia w biedzie, opuszczenia wiejskiej chaty, odmiany losu,
Popelniona zbrodnia	2. Zabicie Gralona – posłannika Kirkora, który przywozi zapieczętowaną skrzynię
Ślad zbrodni i okoliczności jej dokonania	Zakrwawiony miecz ; Gralon przybywa do Balladyny z darem od Kirkora. W czasie rozmowy bohaterów jest wypytywany o to, co widział w lesie, o Kikora i jego wyprawę. Balladyna podejrzewa, że chodzi o jej zbrodnię w lesie, natomiast Gralon opowiada , że widział trupa tura. To nie wystarcza Balladynie, jest zbyt podejrzliwa i morduje mieczem niewinnego posłańca.
Motyw zbrodni (czyli dlaczego Balladyna popelnia zbrodnię)	Morduje ze strachu, że już ją zdemaskowano; niesłusznie podejrzewa Gralona o to, że wie, kto zabił Alinę
Popelniona zbrodnia	3. Uwięzienie matki w wieży, wygnanie jej z zamku
Ślad zbrodni i okoliczności jej dokonania	Balladyna wstydzi się własnej matki, każe zamknąć ją w wieży, kobieta chodzi w łachmanach, podartej sukni, jest głodna i spragniona. Córka wygania ją z zamku, skazuje na okrutne tortury, tylko po to, aby jej zbrodnie nie wyszły na

	jaw. / oślepienie wdowy przez piorun, załamanie się psychiczne kobiety
Motyw zbrodni (czyli dlaczego Balladyna popełnia zbrodnię)	Niezaakceptowanie przez B. swojego chłopskiego pochodzenia; obawa przed wyjściem zbrodni na jaw
Popelniona zbrodnia	4. Zabójstwo Grabca pod osłoną nocy.
Ślad zbrodni i okoliczności jej dokonania	Grabiec zdobył koronę Lechów, został królem dzwonkowym i w momencie gdy ogłoszono bezkrólewie, to on miał koronę, którą chciała odebrać mu B. i Kostryn. W związku z tym postanowili go zabić. Zabito go nocą we śnie.
Motyw zbrodni (czyli dlaczego Balladyna popełnia zbrodnię)	Chęć zdobycia korony
Popelniona zbrodnia	5.
Ślad zbrodni i okoliczności jej dokonania	Odnalezienie przez gońca Kirkora martwego Pustelnika powieszzonego na drzewie./ Pustelnik odkrył tajemnicę Balladyny dotyczącą zamordowania siostry. Przejrzał postępek Balladyny i stał się niewygodnym świadkiem. Nie dał się przekupić, przeklął ją. (Akt III, sc. III, wersy 579 – 598)
Motyw zbrodni (czyli dlaczego Balladyna popełnia zbrodnię)	Pozbycie się niewygodnego świadka i wyrzutów sumienia. W tym momencie B. wydaje się, że prawie wszyscy wokół coś wiedzą o jej zbrodni.
Popelniona zbrodnia	6. Zabicie Kirkora mieczem
Ślad zbrodni i okoliczności jej dokonania	Kostryn go zabija, żeby to B. mogła zostać królową. B. spisuje przeciwko swojemu własnemu mężowi, którą ją

	wyciągnął w wiejskiej chaty, który dał jej dom, bogactwo, nowe życie.
Motyw zbrodni (czyli dlaczego Balladyna popełnia zbrodnię)	Chęć zdobycia władzy całkowitej.
Popelniona zbrodnia	7. Otrucie Kostryna
Ślad zbrodni i okoliczności jej dokonania	B. podaje Kostrynowi zatruty chleb i go częstuje po tym, gdy ten wygrał bitwę z Kirkorem. Kostryn był już niepotrzebny, więc się go pozbyła.
Motyw zbrodni (czyli dlaczego Balladyna popełnia zbrodnię)	Nie chciała dzielić się władzą z Kostrynem. Chciała sama być królową.

Zastanów się, czy Balladyna jest kobietą ambitną czy zwykłą zbrodniarką?